

**Workers' Group
EESC**

NAŠE PRIORITY
v zájmu zajištění
sociálního pokroku

2023-2025

FIGHT TODAY

FOR A

BETTER

TOMO

OBSAH

SHRnutí	4
PŘEHLED POLITICKÝCH UDÁLOSTÍ	6
PROSAZOVÁNÍ ZMĚN	9
SOCIÁLNÍ VÝZVY	10
HOSPODÁŘSKÉ VÝZVY	14
VÝZVY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	18
DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE	22
MIGRACE	26
PRÁVNÍ STÁT A ZÁKLADNÍ PRÁVA	28
GLOBALNÍ AGENDA ZALOŽENÁ NA SOLIDARITĚ, ROVNOSTI A ZAČLENĚNÍ	30
LEPŠÍ TVORBA POLITIK A STRATEGICKÝ VÝHLED	34

SHRNUTÍ

Naším cílem je utvářet takovou budoucnost, která bude nejen sociální a udržitelná, ale která bude také v souladu se zásadami právního státu, lidských práv, rovnosti žen a mužů, solidarity a rozmanitosti. Usilujeme o posílení naší demokracie, naší společnosti i postavení každého jednotlivce, jenž je její součástí, a to bez ohledu na okolnosti.

Vydali jsme se na cestu, která vyžaduje soustavné a neochvějné odhodlání, neboť se snažíme vytvořit společnost založenou na prosperitě a rovnosti všech. Předložením našich priorit vedoucím představitelům demokratických skupin v Evropském parlamentu bychom rádi docílili toho, aby se naše vize promítla do jejich předvolebních programů pro klíčové volby do Evropského parlamentu v roce 2024 a aby v příštím volebním období EU došlo ke skutečnému a udržitelnému sociálnímu pokroku.

SOCIÁLNÍ VÝZVY

Příliš mnoho lidí strádá nebo je vyloučeno ze společnosti kvůli chudobě, diskriminaci, nedostatečnému vzdělání nebo jiným znevýhodněním. Je třeba zlepšit situaci v oblasti zaměstnanosti a pracovních podmínek, a to i za účelem řešení přetrvávající krize v oblasti duševního zdraví.

Potřebujeme pakt o udržitelném rozvoji a sociálním pokroku s kvalitními pracovními místy pro všechny. Sociální pilíř je třeba plně a účinně realizovat. Cílem správy ekonomických záležitostí EU musí být snížení nerovnosti a podpora sbližování mezd. Do smluv EU je nutné začlenit protokol o sociálním pokroku. Kromě toho potřebujeme ambiciózní a závazné mechanismy náležité péče a odpovědnosti podniků.

Sociální partneři musí být úzce zapojeni do tvorby politik, což znamená vést kolektivní vyjednávání a hájit zájmy zaměstnanců na pracovišti, začlenit sociální dialog do průmyslové strategie EU, chránit a obnovit míru pokrytí kolektivními smlouvami a pomáhat v boji proti krajně pravicovým názorům.

HOSPODÁŘSKÉ VÝZVY

Geopolitické napětí, nejisté a nekvalitní zaměstnání, změna klimatu, prudký nárůst životních nákladů a digitalizace představují pro evropské zaměstnance nové ekonomické výzvy. Je nezbytné přehodnotit správu ekonomických záležitostí EU, evropský semestr, víceletý finanční rámec a vlastní zdroje EU.

NAŠE PRIORITY V ZÁJMU ZAJIŠTĚNÍ SOCIÁLNÍHO POKROKU

Je třeba zavést do praxe akční plán pro sociální ekonomiku. Před opětovným zavedením Paktu o stabilitě a růstu musí být provedena jeho reforma, přičemž prioritou musí být důkladná reforma zdanění s ohledem na spravedlnost a solidaritu a zajištění vlastních zdrojů EU pro silný společný rozpočet.

Hospodářská politika se musí řídit udržitelností v sociální, ekonomické a environmentální oblasti, aby byl evropský semestr spojen s cíli spravedlivé transformace a aby pokračovala politika zelené transformace.

Investice, financování a zadávání veřejných zakázek musí být rovněž založeny na udržitelnosti, která musí být také vůdčí myšlenkou konkurenceschopnosti a pohánět naše ekonomiky nad rámec HDP.

VÝZVY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Změna klimatu představuje pro lidskou civilizaci, pro naši společnost existenční hrozbu. Její řešení, zavádění politik, jež ji mají omezit, ekologická transformace, dekarbonizace a oběhové hospodářství mají spolu s digitalizací dopad na svět práce, co se týče změny povahy pracovních míst a úkolů, vytváření nových povolání a zároveň rušení jiných povolání. Tyto změny jsou propojené a vzájemně se posilují.

Myšlenka spravedlivé transformace musí být vodítkem pro tvorbu všech souvisejících politik, přičemž je třeba poskytovat podporu občanům a zaměstnancům, umožnit změnu kvalifikace a prohlubování dovedností, zajistit kvalitní pracovní místa a v každé fázi zapojit pracovníky. Mechanismus spravedlivé transformace a Sociální klimatický fond je třeba rozšířit a doplnit směrnicí o spravedlivé transformaci.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat regionálním rozdílům a zranitelným skupinám a v obchodních dohodách klást prvořadý důraz na Zelenou dohodu. Důkladnou reformou by měl projít rovněž trh s elektřinou, aby byla zajištěna

stabilita, cenová dostupnost, ale i bezpečnost dodávek, diverzifikace a udržitelnost.

DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE

Digitalizace přinesla zaměstnancům ekonomické a sociální výhody, jako je větší flexibilita, autonomie a možnost dosáhnout rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem. Zároveň však vytvořila také nežádoucí pracovní kulturu, v níž se od zaměstnanců očekává, že budou neustále k dispozici a připojeni, aby mohli plnit pracovní úkoly, a otevřela tak cestu ke zvýšenému dohledu nad zaměstnanci. Tyto škodlivé důsledky pro zaměstnance je třeba řešit.

Je třeba chránit pracovní podmínky, zejména v případě pracovníků platform, zpřístupnit a rozvíjet digitální gramotnost, odstranit digitální propast, nabídnout možnosti celoživotního učení a prohlubování dovedností a zajistit, aby je mohli využívat všichni.

Umělou inteligenci je třeba využívat ku prospěchu všech a je nutné předcházet etickým problémům, které s sebou přináší. Lidé ji musí mít i nadále pod kontrolou, v pracovních prostředích spojených s umělou inteligencí musí probíhat kolektivní vyjednávání, musí být zakázán biometrický dohled a musí být provedena reforma systému sociálního zabezpečení, aby robotizace nebránila fungování našich sociálních systémů.

MIGRACE

Masová migrace představuje pro lidstvo obrovskou výzvu a stala se vysoce politickým tématem, zejména pro krajní pravici. Je třeba najít řešení, jež bude v souladu s lidskými právy a respektem k hodnotě lidského života. Hlavní zásadou pro zajištění co nejúčinnější azylové politiky, možnosti najít bezpečné útočiště a bezpečné a legální cesty do Evropy přitom musí být solidarita společně s podporou pro členské státy ležících na hranici EU a účinnými mechanismy spolupráce a dlouhodobým plánem na zajištění stability, demokracie a prosperity, a to jak v sousedství EU, tak i jinde ve světě.

Je třeba dokončit pakt o migraci a azylu chránící integritu a práva lidí. Je nutné vést informační kampaně založené na empirických důkazech o migraci, zavést účinné pátrací

a záchranné systémy na moři a revidovat dublinskou dohodu o první zemi azylu.

PRÁVNÍ STÁT A ZÁKLADNÍ PRÁVA

Demokracie nespočívá jen na vůli většiny, ale také na respektu k menšinám a politickým rozdílům, přičemž každý musí respektovat zásady právního státu a má zaručena základní práva, která ho chrání. Krajní pravice, dezinformační kampaně a šíření falešných zpráv pro ni představují existenční hrozbu.

Je třeba bojovat proti jakékoli diskriminaci a šíření falešných zpráv a dezinformací a proti hrozbě, kterou představují pro naši společnost. Je nutné zajistit funkční občanský a právní rámec pro nezávislost občanské společnosti, odborů a podnikatelských sdružení. Je zapotřebí potírat extremismus, monitorovat sociální práva a podporovat demokracii, právní stát a základní práva, včetně práv hospodářských a sociálních.

GLOBÁLNÍ AGENDA

V současné geopolitické situaci musíme prosazovat globální agendu založenou na multilaterálním přístupu a na multilaterálních institucích, nikoli protekcionismus a unilateralismus, přičemž je třeba respektovat a podporovat lidská práva a usilovat o mír a bezpečnost ve světě.

Je třeba klást prvořadý důraz na spravedlivé obchodní dohody, fungující vztahy mezi EU a Spojeným královstvím a na ochranu sociálních podmínek, na podporu Ukrajiny a stažení Ruska, na dlouhodobé investice s Afrikou a zeměmi Mercosuru a na podporu rozšíření EU.

LEPŠÍ TVORBA POLITIK A STRATEGICKÝ VÝHLED

Příprava strategického výhledu musí představovat otevřený a pluralitní proces, přičemž do každé jeho fáze a do definování referenčních scénářů musí být soustavně zapojena organizovaná občanská společnost, a zejména EHSV. Referenční scénář strategického výhledu by měl být zaměřen na zajištění prosperity evropských obyvatel prostřednictvím spravedlivé sociálně-ekologické transformace, při níž bude náležitá pozornost věnována otázkám veřejného zdraví.

PŘEHLED POLITICKÝCH UDÁLOSTÍ

V poslední době se EU potýká s mnoha obtížnými problémy, jako je válka, geopolitické napětí, naléhavé klimatické problémy, rostoucí životní náklady, následky pandemie, migrační tlak a neustálé šíření dezinformací.

V tomto radikálně novém kontextu se hybnou silou průlomových sociálních rozhodnutí na evropské úrovni stali evropští zaměstnanci. V EHSV je strůjcem změn skupina Zaměstnanci, která zajišťuje, aby se všechny sekce zasadily o budování silné, demokratické, sociální a inkluzivní Evropy.

K NEJVÝZNAMNĚJŠÍM MILNÍKŮM PATŘÍ POKROK V OBLASTI SMĚRNICE O MINIMÁLNÍCH MZDÁCH, SMĚRNICE O MZDOVÉ TRANSPARENTNOSTI A SMĚRNICE O PRÁCI PROSTŘEDNICTVÍM PLATFORMEM

V dubnu 2023 proběhla v EHSV obměna složení v polovině funkčního období, což vedlo ke změnám ve vedení EHSV i skupiny Zaměstnanci a vneslo novou energii do řešení nových výzev. Role předsedy EHSV se ujal Oliver

Röpke, který předtím zastával funkci předsedy skupiny Zaměstnanci. Současně byla novou předsedkyní naší skupiny zvolena Lucie Studničná.

Tyto změny jsou v souladu s výsledky Konference o budoucnosti Evropy. EU vyslyšela jasné přání svých občanů a jejich touhu po změně. Nyní je nezbytné předložit přesvědčivé návrhy, a zahájit tak další fázi evropského projektu.

POD HESLEM „PROSAZOVÁNÍ SOCIÁLNÍHO POKROKU“ SE NOVÉ VEDENÍ SKUPINY ZAMĚSTNANCI VYDALO NA CESTU, JEJÍMŽ CÍLEM JE PŘEHODNOTIT NAŠE PRIORITY.

V zájmu pochopení a ovlivnění těchto zásadních otázek byla od července do konce listopadu 2023 uspořádána řada politických debat s významnými osobami a odborníky. Na schůzi naší skupiny dne 13. prosince 2023 byly přijaty aktualizované priority.

NAŠÍM CÍLEM PRO PŘÍŠTÍ ROKY JE UTVÁŘET TAKOVOU BUDOUCNOST, KTERÁ BUDE NEJEN SOCIÁLNÍ A UDRŽITELNÁ, ALE KTERÁ BUDE TAKÉ V SOULADU SE ZÁSADAMI PRÁVNÍHO STÁTU, LIDSKÝCH PRÁV, ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ, MEZIGENERAČNÍ SOLIDARITY A ROZMANITOSTI.

Takovou budoucnost, v níž se budeme snažit pozvednout a posílit naši demokracii, společnost i každého jednotlivce bez ohledu na jeho situaci.

Vydali jsme se na cestu, která vyžaduje soustavné a neochvějné odhodlání, neboť se snažíme vytvořit společnost založenou na prosperitě a rovnosti všech. Předložením našich priorit vedoucím představitelům demokratických skupin v Evropském parlamentu, komisařům a představitelům států a vlád členských států bychom rádi docílili toho, aby se naše vize promítla do jejich předvolebních programů pro klíčové volby do Evropského parlamentu v roce 2024 a aby v příštím volebním období EU došlo ke skutečnému a udržitelnému sociálnímu pokroku.

PROŠAZOVÁNÍ ZMĚN

K dosažení co nejlepších výsledků při plnění politických priorit je zapotřebí správný postup založený na faktorech úspěchu, které určila skupina Zaměstnanci.

Vliv skupiny Zaměstnanci se opírá o tyto prvky:

- společná vize a společné priority (společný obsah),
- reprezentativnost – ve vztahu k základním organizacím členů,
- vnitřní soudržnost a konzistence – jednotné vystupování,
- plné využití postavení členů skupiny v různých orgánech a oblastech působnosti EHSV,
- konstruktivní vztahy se členy jiných skupin,
- synergie s Evropskou konfederací odborových svazů a evropskými odborovými svazy,
- aktivní interakce a spolupráce s orgány a institucemi EU a dalšími organizacemi: politické zviditelnění,
- všeobecné zviditelnění prostřednictvím komunikace a sociálních médií.

PRACOVNÍ PLÁN

Po bolestivé finanční krizi, která začala v polovině roku 2007, jsme se snažili nalézt řešení, jak se vypořádat se změnou klimatu a co nejlépe využít digitální transformaci. Následně jsme čelili bezprecedentní pandemii a v poslední době válce, která se vrátila na náš kontinent a do zemí, jež s námi sousedí. Je nejvyšší čas, abychom my, evropské odborové svazy, posílily Evropskou unii a připravili ji na nové časy.

**POTŘEBUJEME ÚČINNĚJŠÍ NÁSTROJE,
ABYCHOM MOHLI BRÁNIT SOCIÁLNÍ**

**EVROPU A DEMOKRACII, ABYCHOM
SE DOKÁZALI VYROVNAT SE ZMĚNOU
KLIMATU A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACÍ
A ZLEPŠIT VZDĚLÁVÁNÍ, SOCIÁLNÍ
SOUDRŽNOST, GENDEROVOU ROVNOST A
ZDRAVÍ.**

Skupina Zaměstnanci bude úzce spolupracovat s novým Evropským parlamentem, novou Evropskou komisí a nadcházejícími předsednictvími Rady a vždy bude stavět sociální otázky do středu zájmu tvorby evropské politiky.

Trojice předsednických zemí v letech 2023 a 2024 (Španělsko, Belgie, Maďarsko) se zavázala podporovat rámec sociální konvergence a společenskou návratnost investic.

**SPOLUPRACUJEME S NIMI NA PODPOŘE
VZESTUPNÉ KONVERGENCE A SOCIÁLNÍ
SOUDRŽNOSTI.**

Zahájíme také spolupráci s další trojicí předsednických zemí v letech 2025 a 2026 (Polsko, Dánsko a Kypr), přičemž se zaměříme zejména na sociální odolnost a na ekologickou, spravedlivou a digitální transformaci.

SOCIÁLNÍ VÝZVY

EU by měla v oblasti politiky zaměstnanosti a sociální politiky postupovat důrazněji, aby byla v celkovém procesu souběžné ekologické a digitální transformace zajištěna základní vnitřní sociální, hospodářská a územní soudržnost.

Hospodářský pokrok nebude bez sociálního pokroku udržitelný. Udržitelná produktivita a konkurenceschopnost jsou klíčovými prvky pozitivní syntézy. Zásady minimální mzdy, minimálního příjmu, přístupu k celoživotnímu učení, vymýcení chudoby dětí a mládeže, přístupu ke službám péče v zájmu zajištění genderové rovnosti a celkové propojení všech druhů pracovních míst a sociální ochrany z hlediska dávek a příspěvků se staly rozhodujícími prvky udržitelného evropského sociálního a hospodářského modelu. Ačkoliv je evropský model vzorem pro značnou část světa, stále ještě existuje příliš mnoho lidí, kteří strádají nebo jsou z důvodu chudoby, diskriminace či nedostatečného vzdělání nebo jiných znevýhodnění vyloučeni ze společnosti. Skupina Zaměstnanci bude i nadále usilovat o spravedlivější budoucnost Evropy. To zahrnuje mimo jiné sociální dialog, kolektivní vyjednávání, ochranu právního státu a základních práv, jako je právo se odborově organizovat a stávkovat, a zabránění omezování odborové činnosti.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Přijmout pakt o udržitelném rozvoji a sociálním pokroku: Náš boj za kvalitní pracovní místa znamená také zajistit, aby měl každý možnost pracovat za důstojných pracovních podmínek. Budeme pokračovat v boji proti nezaměstnanosti a nezapomeneme ani na dlouhodobě nezaměstnané, neboť v sociální oblasti a v oblasti životního prostředí je třeba odvést ještě mnoho užitečné práce. Blaho zaměstnanců a sociální spravedlnost bude i nadále středobodem našich aktivit a politických opatření.

- Evropský pilíř sociálních práv a evropský semestr: jasné a účinné provádění evropského pilíře sociálních práv prostřednictvím silného akčního plánu, díky němuž bude správa ekonomických záležitostí plně sociální a udržitelná. Je třeba snížit nerovnosti a odstranit prohlubující se rozdíly v příjmech a genderové rozdíly a nastolit jasná pravidla pro rovné podmínky, aby se zabránilo sociálnímu dumpingu.

- ◆ Evropský pilíř sociálních práv bude vodítkem i pro příští Evropskou komisi. Budeme bojovat za plné provedení všech 20 zásad evropského pilíře sociálních práv a jeho začlenění do institucionálního rámce EU.

- ◆ Provádění iniciativ akčního plánu evropského pilíře sociálních práv na vnitrostátní úrovni by mělo být propojeno s evropským semestrem. Do srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů v rámci evropského semestru je třeba zahrnout nové ukazatele a konkrétní cíle, které umožní realizovat jednotlivé body evropského pilíře sociálních práv. Tyto body by měly být sledovány a pokrok by měl být měřen prostřednictvím akčního plánu na vnitrostátní úrovni.

- ◆ Evropský semestr by měl být nástrojem pro měření ukazatele týkajícího se míry pokrytí kolektivními smlouvami a účasti zaměstnanců (v rozhodovacích orgánech podniků by měl být podporován určitý procentuální podíl zástupců zaměstnanců). Pokud jde o sociální dialog v EU, ukazatelem by mohl být počet sjednaných samostatných dohod.

- ◆ Cílem správy ekonomických záležitostí prostřednictvím semestru by mělo být snižování nerovností díky vzestupnému sblížení mezd v Evropě.

- Je třeba „demokratizovat práci“ – účast zaměstnanců je pro úspěch ekologické a digitální transformace nezbytná. V době zrychlených změn způsobených významnými hybnými silami, jako je digitalizace a automatizace, a výzvou v podobě změny klimatu se více zviditelnily strukturální slabiny a nedostatky acquis EU v oblasti informování, konzultování a účasti zaměstnanců. Je zapotřebí silnější a ambicióznější rámec, který by zahrnoval více než jen „nový začátek pro sociální dialog“. Proto prosazujeme posílení právního rámce v oblasti informování, konzultování a účasti zaměstnanců. Takový silnější evropský rámec by vyžadoval zejména:

- ◆ „Začlenění účasti zaměstnanců“ jako průřezového strukturálního prvku do všech evropských

právních předpisů a iniciativ, které mají dopad na pracovní a životní podmínky.

- ◆ Regulační rámec, který v případě přeshraniční restrukturalizace zaručí včasné informování a konzultování zaměstnanců a zabrání podvodným praktikám a/nebo obcházení zákonných požadavků.

- ◆ Směrnici o evropské radě zaměstnanců, která bude lépe odpovídat realitě a potřebám nadnárodní restrukturalizace a bude odrážet potřebu vybavit evropské rady zaměstnanců potřebnými zdroji a kompetencemi, aby se mohly rovnocenným způsobem zapojit do nadnárodního informování a konzultování.

- ◆ Rovné podmínky pro účast zaměstnanců ve správních orgánech podniků a přístup, který by aktivně rozvíjel a podporoval povinnou minimální úroveň práva na účast a dynamické minimální evropské normy pro zastoupení, namísto strategií, jak těmto právům zabránit.

- ◆ Přijetí ambiciózní a závazné směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a nařízení o nucené práci, aby evropské podniky nesly v rámci svých hodnotových řetězců odpovědnost za sociální a environmentální podmínky a podmínky v oblasti lidských práv.

- ◆ Posílení kolektivního vyjednávání na všech úrovních, včetně rozšíření jeho působnosti a obnovení systémů kolektivního vyjednávání zejména v zemích, které byly nuceny kolektivní vyjednávání decentralizovat, aby měly přístup k finanční pomoci a ekonomickým ozdravným programům. Zvýšení míry pokrytí kolektivními smlouvami alespoň na 80 % v souladu se směrnicí o přiměřených minimálních mzdách a stimulace kolektivního vyjednávání tím, že se odborům v dobře fungujících systémech samoregulace na vnitrostátní úrovni poskytne prostor pro vyjednávání kolektivních smluv. Úloha odborů při řízení spravedlivé transformace musí být rovněž upevněna posílením demokracie na pracovišti jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni.

- ◆ Zabránění omezování odborové činnosti prostřednictvím ochrany práv sociálních partnerů, včetně (osobního a digitálního) přístupu odborů na pracoviště, práva odborově se organizovat, práva na kolektivní vyjednávání a práva na stávkou. Je třeba zabránit negativnímu vlivu a zneužití ze strany zaměstnavatelů nebo „žlutých“ odborů.

- ◆ Rozšíření oblasti působnosti kolektivního vyjednávání o ustanovení o zelených klauzulích a zajištění toho, aby byly základní součástí všech opatření souvisejících s energetickou a digitální transformací.

- Zlepšení sociálního dialogu na úrovni EU

- ◆ Rozvíjet mechanismy budování kapacit pro sociální dialog a účast zaměstnanců a podporovat jejich zapojení.

- ◆ Vytvořit v rámci všech ředitelství Evropské komise síť koordinátorů, a podpořit tak sociální dialog.

- ◆ Inkluzivním a kooperativním způsobem začlenit systém pracovněprávních vztahů a zapojení sociálních partnerů do průmyslové strategie EU a zároveň podporovat strategickou autonomii EU a systém celosvětové hospodářské soutěže založený na evropském sociálním modelu.

- ◆ Podpořit začlenění protokolu o sociálním pokroku do smluv EU, který by v případě konfliktu zaručil, že práva zaměstnanců, odborů a sociální práva budou mít přednost před ekonomickými svobodami.

- Pracovní místa a pracovní podmínky: Kvalitní pracovní místa musí být jak sociálně, tak environmentálně udržitelná, musí se vyznačovat důstojnými pracovními podmínkami, spravedlivou mzdou, stejnou odměnou za stejnou práci na stejném místě a za práci stejné hodnoty a spravedlivou mobilitou pracovních sil.

- ◆ Digitální transformace a nástup práce na dálku jako hlavního způsobu výroby přináší nové příležitosti pro zajištění rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, ale také mnoho výzev týkajících se mimo jiné práva na odpojení a genderové rovnosti.

- ◆ Umělá inteligence a generativní systémy umělé inteligence přinesou velké změny ve světě práce a na trzích práce. Velké příležitosti a velké výzvy se týkají nových pracovních míst a pracovních míst, která mohou zmizet. Pracovních míst, jež zastávají ženy, se riziko zániku týká dvakrát více než pracovních míst, jež zastávají muži. To může způsobit větší nerovnosti a dotknout se milionů zaměstnanců. Nezbytným nástrojem ke zmírnění negativních dopadů a jejich zamezení je větší protíváha zaměstnanců na všech úrovních, která je schopna předvídat, vyjednávat a zpochybňovat používání a výběr technologií.

- ◆ Naléhavě potřebujeme aktivní politiky trhu práce, zaměřené zejména na prohlubování dovedností a změnu kvalifikace zaměstnanců a na celoživotní vzdělávání během placené pracovní doby.

- ◆ Je zapotřebí přijmout evropskou směrnici pro spravedlivou transformaci, v níž by se kladl důraz na předvídaní a řízení změn, přičemž hlavními zásadami pro regulaci nových pracovních míst, jež přináší digitální a ekologická transformace, by měly být sociální dialog a kolektivní vyjednávání. Pozornost je přitom nutné věnovat i péči o mladé zaměstnance, kteří se musejí vyrovnat se stále nejistějšími podmínkami.

- ◆ Bojovat proti všem typům nejistého zaměstnání. Zejména pro pracovníky platform a nové formy práce je zapotřebí vypracovat aktualizovaný rámec, což vyžaduje, aby byla do konce tohoto legislativního období přijata ambiciózní směrnice o práci prostřednictvím platform. Hájit právo pracovníků na odpojení a prosazovat zkrácení pracovní doby při zachování stejné úrovně mezd a upravit počet zaměstnanců prostřednictvím kolektivního vyjednávání nebo právních předpisů.

- ◆ Genderové rozdíly přetrvávají, nebo dokonce narůstají v různých oblastech, a to i v rámci rodinného a pracovního života. V rámci ozdravného úsilí je třeba se zaměřit na pracovnice a jejich individuální potřeby. Genderová rovnost je průřezovým tématem, které by se mělo průběžně uplatňovat ve všech procesech tvorby politik.

- ◆ V rámci strategie EU pro rovnost žen a mužů požadujeme genderově zaměřenou vizi a zasazujeme se o vymýcení genderově podmíněného násilí u všech věkových kategorií – včetně násilí na pracovišti – prostřednictvím nástrojů, jako je směrnice EU o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí – včetně znásilnění

– a zařazení genderově podmíněného násilí na seznam trestných činů EU.

- ◆ Bojovat proti nekalé konkurenci a sociálnímu dumpingu a umožnit tak spravedlivou mobilitu pracovních sil. Podpořit navýšení zdrojů a dosahu inspekcí práce, včetně posílení mandátu Evropského orgánu pro pracovní záležitosti, aby mohl jednat z vlastní iniciativy a měl vyšetřovací a sankční pravomoci, a mohl tak účinně bojovat proti sociálnímu dumpingu a pracovnímu vykořisťování.

- ◆ Navázat na úspěch nástroje SURE a udělat z něj trvalý nástroj pro zajištění připravenosti na budoucí krize.

- Chudoba a sociální vyloučení: v mnoha zemích upadají do chudoby nové skupiny. Je třeba přijmout integrovaný plán boje proti chudobě, který bude zahrnovat:

- ◆ Ochrana nejzranitelnějších osob, vypracování strategie proti energetické chudobě, zajištění sociální a územní soudržnosti a vnímání energetiky jako sociální služby obecného zájmu.

- ◆ Posílení vnitrostátních systémů sociální ochrany a ochrana nezaměstnaných před chudobou a dalšími riziky.

- ◆ Boj proti nerovnostem prostřednictvím kvalitních veřejných služeb a investičních strategií.

- ◆ Přístup k přiměřeným dávkám sociálního zabezpečení pro všechny pracovníky, včetně osob samostatně výdělečně činných, a srozumitelnost pravidel týkajících se platných právních předpisů, jakož i jejich přeshraniční vymáhání.

- ◆ Minimální příjem představuje často poslední záchrannou sociální síť. Vnitrostátní systémy minimálního příjmu musí být posíleny v celé EU, aby se zlepšil život občanů na celém kontinentu.

- ◆ Zajištění přizpůsobení minimálních mezd a minimálního příjmu inflaci v zájmu boje proti chudobě mezi chudými pracujícími.

- ◆ Provádění záruky pro děti.

- ◆ Boj proti bezdomovectví musí zůstat před volbami do Evropského parlamentu i po nich prioritou sociální politiky EU. Je třeba, aby došlo ke strategické změně a cílem opatření se namísto řešení bezdomovectví stalo jeho skutečné vymýcení. Vyzýváme k vypracování strategie EU pro oblast bezdomovectví, do níž by byla plně integrována Evropská platforma pro boj proti bezdomovectví a bylo by tak možné začlenit vnitrostátní politiky pro řešení bezdomovectví do evropského semestru. Tato strategie by se měla opírat o doporučení Rady k otázce bezdomovectví.

- Kvalitní zdravotní služby

- ◆ Požadujeme, aby se zdraví stalo prioritou.

- ◆ Přístup ke kvalitní zdravotní péči, prevenci a včasnému odhalování nemocí je základní součástí našeho sociálního modelu. Za tímto účelem je třeba zajistit, aby členské státy dostatečně investovaly do veřejné zdravotní a sociální péče.

- ◆ Během pandemie Covid-19 vyšla najevo roztržitost zdravotnické struktury v EU. Skutečná, inkluzivní evropská zdravotní unie musí jít nad rámec pouhého řešení krizí a v konečném důsledku usilovat o takovou Evropu, v níž mohou všichni využívat nejvyšší

zdravotní standard a mají rovný přístup k vysoce kvalitní léčbě. Měla by dát impuls k systémové změně, abychom tak byli lépe připraveni nejen na další pandemii, ale také na jiné přeshraniční zdravotní hrozby, jako jsou antimikrobiální rezistence či epidemie obezity a neprenosných nemocí, k nimž dochází ve všech evropských zemích. Měla by rovněž razit přístup „jednoho zdraví“ a v zájmu ochrany našeho zdraví se zaměřit na vazbu mezi dobrými životními podmínkami z hlediska lidí, zvířat i životního prostředí.

- ◆ Měla by být přijata vhodná opatření ke zlepšení pracovních podmínek a zdraví a bezpečnosti pracovníků ve zdravotnictví.

- Řešení problematiky duševního zdraví – Provádění strategie EU v oblasti duševního zdraví podporou preventivního přístupu, včasného odhalování a screeningu a zajištění přístupu zaměřeného na jednotlivce v komunitě.

- ◆ Omezit nekvalitní pracovní místa, tlak na výkonnost a pracovní tlak a výskyt souvisejících problémů v oblasti duševního zdraví a zajistit, aby byly v plné míře uplatňovány a prosazovány evropské a vnitrostátní právní předpisy, které stanoví povinnost zaručit dobré a zdravé pracovního a zaměstnanecké podmínky.

- ◆ Posílit opatření k monitorování a kontrole dodržování těchto právních předpisů s tím, že je třeba zajistit odpovídající zdroje příslušnému veřejnému orgánu a zpřísnit finanční sankce za jejich nedodržování.

- ◆ Vyžadovat a prosazovat právní rámec EU (směrnici) k odstranění a prevenci psychosociálních rizik na pracovišti.

- ◆ Zajistit, aby podnikům a organizacím, které by nezaručily dodržování těchto právních předpisů, nebylo umožněno účastnit se nabídkových řízení a žádat o veřejnou podporu, v souladu s platnými směrnicemi o zadávání veřejných zakázek.

- Mezigenerační solidarita – V příštím pracovním programu Komise by měla mít vysokou prioritu témata týkající se mladých lidí, starších osob a aktivního stárnutí.

- ◆ Význam zapojení mladých lidí nejen do trhu práce, ale i do společnosti a do procesu tvorby politik.

- ◆ Zajistit provádění záruk pro mladé lidi ve všech členských státech EU.

- ◆ K zajištění kvalitních stáží a poskytnutí zdrojů pro aktivní stárnutí je zapotřebí mezigenerační přístup.

- ◆ Všechny stáže, odborné praxe a učňovská příprava musí být placené.

- ◆ Provést doporučení Rady o revizi barcelonských cílů v oblasti předškolního vzdělávání a péče.

- ◆ Význam řešení demografických změn, včetně životních podmínek důchodců, a podpora odolných důchodových standardů, které umožní důstojný život ve stáří v celé EU.

HOSPODÁŘSKÉ VÝZVY

Geopolitické napětí, nejisté a nekvalitní zaměstnání, změna klimatu, prudký nárůst životních nákladů a digitalizace představují pro evropské zaměstnance nové ekonomické výzvy.

Je nezbytné přehodnotit správu ekonomických záležitostí EU, evropský semestr, víceletý finanční rámec a vlastní zdroje EU tak, aby sociální spravedlnost šla ruku v ruce s hospodářskou konkurenceschopností a aby cílem hospodářských politik byla prosperita lidí. Dalšími prioritami jsou boj proti daňovému dumpingu a daňovým únikům a zavedení spravedlivějších, progresivnějších a lépe koordinovaných daňových systémů v EU. Sociální zabezpečení musí být součástí hospodářského rozvoje.

Stárnutí populace ovlivňuje velikost nabídky pracovních sil a potenciál hospodářského růstu. Je nezbytné přijmout politiky zaměřené na zmírnění těchto dopadů. Pro model udržitelného růstu jsou zásadní investice do sociální politiky.

Skupina Zaměstnanci pozorně sleduje témata související s produktivitou a konkurenceschopností a vítá iniciativy

zaměřené na snížení energetické závislosti, řešení omezení dodavatelského řetězce a dosažení větší strategické autonomie EU. Musíme převzít odpovědnost za hospodářskou reformu, abychom zajistili, že směřování změn bude určováno potřebami lidí, a ne že si podmínky budou diktovat velké korporace. EU musí být konkurenceschopná, ale musí také zajistit, aby tato konkurenceschopnost byla udržitelná.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Pakt o stabilitě a růstu: prozatím zůstává pozastaven a bude třeba jej reformovat, aby lépe odrážel investiční potřeby našich společností a obsahoval věrnější cíle, povinnosti a závazky, a zabránilo se tak sociální regresí. Žádáme, aby veřejné investice byly při rozhodování o zahájení postupu při nadměrném schodku posuzovány odděleně, aby členské státy mohly realizovat veřejné investice potřebné k řešení společných priorit. Aby se zabránilo návratu ke starým fiskálním pravidlům a aby se podařilo zvládnout přechod k novému a modernizovanému fiskálnímu rámci zaměřenému na prosperitu, je nutné obnovit proces přezkumu.

- Evropský semestr musí být navázán na cíle spravedlivé transformace a sociálního pokroku.

Národní plány by měly být propojeny s cíli oživení a měly by se zaměřit na zajištění sociální soudržnosti a snížení nerovnosti a socioekonomické nejistoty.

- ♦ „Je třeba zajistit, aby byl evropský semestr sociální“: v případě jakékoli reformy je třeba pečlivě respektovat zájmy zaměstnanců a zajistit odpovídající veřejné investice.

- ♦ Evropský semestr musí být doplněn o nástroje pro řešení sociální nerovnováhy díky zavedení rámce sociální konvergence.

- ♦ Sociální partneři, zejména odbory, a občanská společnost musí být zapojeni do národních plánů pro oživení a odolnost a dalších nástrojů v rámci víceletého finančního rámce; v současné době jsou pravidla nezávazná a sociální dialog je ponechán na dobré vůli vlád jednotlivých zemí. Vyzýváme proto k zavedení závazné podmíněnosti pro takové konzultace na základě minimálních standardů stanovených na úrovni EU, protože zapojení se mezi zeměmi a regiony liší, a to i pokud jde o další nástroje v rámci víceletého finančního rámce.

- Malé a střední podniky představují důležitou součást hospodářství EU. Stejně důležité však je, aby malé a střední podniky při své činnosti dodržovaly lidská práva a byly šetrné k životnímu prostředí a aby měly možnost využít svůj potenciál přispívat k udržitelnému rozvoji nejen prostřednictvím pracovních míst, ale především prostřednictvím spravedlivých mezd, bezpečných a zdravých pracovních podmínek, demokracie na pracovišti a vysokých sociálně-environmentálních standardů.

- Zavést do praxe akční plán pro sociální ekonomiku: sociální podniky představují přibližně 10 % všech podniků v EU. Díky zavedení akčního plánu pro sociální ekonomiku se upraví regulační rámec a viditelnost podniků sociální ekonomiky a zároveň se vytvoří prostředí pro rozkvět sociální ekonomiky, včetně nezbytného přístupu na trhy a k financování, které jim nabídne příležitosti k zahájení a rozšíření jejich činnosti; tím bude zajištěna veřejná politika na podporu sociálních podniků za rovnocenných podmínek jako u jiných forem podnikání.

- Daně a potřeba daňové reformy:

- ♦ Je třeba zavést daň z finančních transakcí, která již existuje v osmi zemích, a další daň z digitálních transakcí.

- ♦ Vyzýváme ke spravedlivému a progresivnímu zdanění, včetně zavedení progresivní daně z majetku, aby bylo možno financovat investice nezbytné pro zajištění spravedlivé transformace.

- ♦ Potřebujeme upustit od zdanění založeného převážně na práci, abychom se přizpůsobili nové realitě kapitálově náročných podniků a neznevýhodňovali podniky náročné na pracovní sílu.

- ♦ Návrh na zvýšení zdanění nejbohatších daňových poplatníků, a to na přechodnou dobu, spojený s koronavirovou krizí.

- ♦ Na evropské úrovni je třeba stanovit minimální úroveň daně z příjmu právnických osob.

- ♦ Mezi priority musí patřit boj proti daňovým podvodům a daňovým únikům a proti praní peněz.

- ♦ V daňových záležitostech je třeba hlasovat kvalifikovanou většinou namísto jednomyslnosti, která brání v dosažení jakéhokoliv pokroku.

- EU potřebuje ke svému fungování silný společný rozpočet, včetně dostatečných vlastních zdrojů k provádění nezbytných politik. Jak bylo vidět na případě amerického zákona ke snížení inflace, EU potřebuje více zdrojů, aby podpořila investice a udržitelný růst, a to i s ohledem na nové nastavení státní podpory a problémy vyplývající z velmi vysokých nákladů na energii, kterým spotřebitelé a podniky v Evropě čelí.

- Příští víceletý finanční rámec:

- ♦ Musí zajistit silnou politiku soudržnosti a zároveň podporovat opatření na podporu účinného a plného využívání dostupných finančních prostředků.

- ♦ Musí zajistit, aby byl přístup k evropským finančním prostředkům spojen se sociálními podmínkami, včetně jasných podmínek kolektivního vyjednávání, a aby z něj byly vyloučeny podniky, které nedodržují pracovní práva.

- ♦ Musí podporovat včasné a úplné zavedení mechanismu podmíněnosti právního státu spolu s dalšími nástroji a mechanismy zaměřenými na ochranu finančních zájmů EU.

- Nad rámec HDP: Vhodně zvolené statistické ukazatele budou mít zásadní význam pro sledování pokroku při dosahování cílů udržitelného rozvoje a cílů Zelené dohody pro Evropu, jakož i pro hodnocení úspěšnosti plánů pro oživení a odolnost v rámci procesu evropského semestru. Potřebujeme ekonomiku blahobytu.

- Veřejné zakázky: Je třeba přepracovat pravidla a zajistit, aby smlouvy uzavírané veřejnou správou podporovaly kolektivní vyjednávání, sociální dialog a genderovou rovnost. Tato kritéria a spravedlivé pracovní podmínky musí být předpokladem pro zadání zakázky.

- Ekologická transformace: Navzdory otřesu, který způsobila celosvětová výzva v podobě pandemie

- COVID-19, ruská invaze na Ukrajinu a následná válka a také současná válka v Gaze, musí pokračovat úsilí o dosažení udržitelnějšího a sociálně inkluzivnějšího hospodářského modelu, cílů udržitelného rozvoje, a zejména o zajištění transformace na ekologický model růstu. Transformace v duchu Zelené dohody pro Evropu, bude-li spravedlivě provedena, nabízí mimořádnou příležitost pro rozvoj podniků dle modelu sociální ekonomiky. To znamená, že podniky musí přispívat k Zelené a sociální dohodě v rámci svých kapacit. Navzdory tomu, že jejich cílem je dosáhnout zisku a konkurenceschopnosti, mohou a měly by přispívat k tomu, aby byly Zelená dohoda, plány pro oživení a odolnost a průmyslová transformace úspěšné a sociálně prospěšné.

- Udržitelné financování:

- ♦ Nezbytné finanční zdroje je třeba přeměrovat na udržitelné investice s dlouhodobým přístupem, který zohledňuje environmentální, sociální a správní aspekty a politiky. V návaznosti na již odvedenou práci a obnovou strategii udržitelného financování zveřejněnou v polovině roku 2021 je třeba pokračovat v úsilí o vytvoření a posílení udržitelného finančního rámce EU harmonizovaným způsobem a za podpory všech zúčastněných stran, zejména včetně zaměstnanců a spotřebitelů, ale také finančních institucí, podniků a veřejných orgánů.

- ♦ Koncept udržitelného financování musí zahrnovat nejen hospodářská a environmentální, ale také sociální kritéria a kritéria správy a řízení ve finančních pravidlech a měl by být rozšířen o koncept udržitelné konkurenceschopnosti

- Udržitelná konkurenceschopnost:

- ♦ Udržitelná konkurenceschopnost je založena na prosperitě všech, sociálním pokroku, spravedlnosti, stabilizované odolnosti, environmentální udržitelnosti a produktivitě.

- ♦ Udržitelnou konkurenceschopnost vytváří instituce, všechny subjekty hospodářského rozvoje: nezávislí pracovníci, podniky (mikropodniky, malé a střední podniky, sociální podniky, velké podniky, špičkové evropské podniky), zaměstnanci, veřejný sektor (na celostátní, regionální a místní úrovni) a politiky a faktory,

které určují úroveň produktivity.

- ♦ Udržitelná konkurenceschopnost je proto klíčovou prioritou pro pracovníky a občany obecně – je zárukou toho, že udržitelností se rozumí proces zlepšující společnost, a že se nejedná o „závod ke dnu“. Z dlouhodobého hlediska je udržitelná konkurenceschopnost lepším řešením pro všechny, neboť planetu – alespoň zatím – potřebujeme všichni. A je také v zájmu zaměstnavatelů – nejenže přispívá k jejich environmentální a sociální stabilitě, ale také stimuluje spravedlivou soutěž a zajišťuje, že práce poctivých firem je respektována.

- Udržitelné investice:

- ♦ Investice mají zásadní význam pro model

udržitelného hospodářského růstu v souladu se souběžnou transformací. Potřebné úrovně však nelze při současném omezování investic v celé EU dosáhnout.

- ♦ Sociální taxonomie pro udržitelné investice: taxonomie by se měla řídit nejen ekologickými, ale i sociálními kritérii a měla by poskytnout spolehlivou taxonomii, která zviditelní podniky, jež přispívají k sociální udržitelnosti.

- ♦ Veřejná podpora investic do sociálních projektů by měla být vyňata z pravidel týkajících se schodku.

- Při prohlubování bankovní unie a unie kapitálových trhů by měla být prioritou stabilita finančního trhu, hospodářská udržitelnost a sociální spravedlnost. To znamená například přísné normy ochrany spotřebitele.

VÝZVY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Ekologická transformace, dekarbonizace a oběhové hospodářství mají spolu s digitalizací dopad na svět práce, co se týče změny povahy pracovních míst a úkolů, vytváření nových povolání a zároveň rušení jiných povolání. Tyto změny jsou propojené a vzájemně se posilují.

Ačkoli politiky boje proti změně klimatu mohou vést k významným socioekonomickým změnám, sociální pokrok není možný bez udržitelného hospodářského pokroku a ten se neobejde bez transformace, která je spravedlivá ze sociálního hlediska i z hlediska zaměstnanosti.

Souběžná ekologická a digitální transformace povede k hlubokým socioekonomickým změnám. Aby byla tato transformace sociálně spravedlivá a vedla ke spravedlivější, ekologičtější a digitálnější společnosti, je třeba vytvořit nezbytný sociální a právní rámec. Pokud se nám to podaří, můžeme vytvořit a udržet kvalitní zelená pracovní místa, která umožní dobrý život pro všechny – v EU i mimo ni. EU již přijala řadu iniciativ v oblasti digitalizace a ochrany klimatu, jako jsou například zákon o umělé inteligenci, nařízení o digitálních službách a nařízení o digitálních trzích na jedné straně a právní rámec EU pro klima, Fit for 55 a REPowerEU na straně druhé, abychom jmenovali alespoň některé z nich. Nicméně k dosažení cíle klimatické neutrality do roku 2050 a s tím související nezbytné digitalizace, a především k zajištění sociální spravedlnosti zbývá ještě vykonat mnoho práce.

EU však musí usilovněji pracovat na tom, aby se středobodem ekologické a digitální transformace stali lidé. Vnitrostátní i evropské právní předpisy se stále příliš málo zaměřují na lidi a na to, jak se jejich každodenní život, a především práce v důsledku ekologické a digitální transformace změní. Aby se tato situace v budoucnu

změnila, je třeba přijmout právní předpisy, které zajistí, aby byli do výše uvedených transformačních procesů co nejdříve a co nejvíce zapojeni zástupci zaměstnanců. Není to jen ku prospěchu zaměstnanců, ale také podniků.

Dosavadní zkušenosti ukazují, že procesy transformace, do nichž jsou na všech úrovních zapojeni sociální partneři, mají z hlediska socioekonomické spravedlnosti větší šanci na úspěch. Je proto nutné spolupracovat na komplexním přístupu, který posílí investiční politiky, jakož i politiky sociálních kompenzací ve prospěch nejzranitelnějších domácností. Musí převládnout opatření zaměřená na ochranu průmyslu, práce a na sociální ochranu, doprovázená odborným vzděláváním a změnou kvalifikace, aby bylo zajištěno zachování a vytvoření co největšího počtu udržitelných a kvalitních pracovních míst.

Výzvou je zapojení sociálních partnerů na různých úrovních správy do navrhování a monitorování, se zvláštním zřetelem k místní a regionální úrovni.

Další výzvou je zajištění ochrany zaměstnanců a jejich účasti na sociálně spravedlivém řízení ekologické transformace v podnicích. V kolektivních smlouvách musí být prostor pro spravedlivou transformaci, která bude přínosem pro zaměstnance a nebude nikoho opomíjet. Musíme také hovořit o ekologických systémech sociální ochrany.

Proto musíme zajistit, aby územní plány ekologické transformace doplnily dohody o sociální spolupráci a zelené kolektivní smlouvy s genderovým hlediskem, v nichž je vytváření a ochrana kvalitních udržitelných pracovních míst a podpora lidí nezbytnou podmínkou pro to, aby podniky měly přístup k financování ekologické a sociálně spravedlivé transformace. Stručně řečeno, nesmí dojít k ekologické transformaci s negativním dopadem na zaměstnanost.

Stávající prognózy zaměstnanosti poukazují na jasný deficit zelených dovedností. Nedostatek digitálních a zelených dovedností existuje a nejvíce postihuje zranitelné skupiny. Plná kvalifikace pro zvládnutí těchto výzev se musí stát skutečným právem pro všechny a musí se opírat o ověřené a certifikované vzdělávání v oblasti digitálních a zelených dovedností.

V tomto rámci je naprosto nezbytný sociální dialog a kolektivní vyjednávání, aby bylo možné přizpůsobit změnu kvalifikace a rekvalifikační programy skutečným potřebám vyplývajícím ze souběžné transformace a zajistit, aby měl každý možnost využít odbornou přípravu. Sociální dialog hraje roli také při stanovování důstojných pracovních podmínek, důstojných mezd a poskytování jistoty pracovních míst a při investování do technologií.

Sociální dialog je také velmi důležitý v případě méně viditelných přechodů k ekologické výrobě v podnicích napříč celou ekonomikou, při nichž dochází k přizpůsobení organizace práce, profilů pracovních pozic a strategií v oblasti dovedností.

Je nezbytné, aby pracovníci měli čas na odbornou přípravu

v oblasti těchto dovedností, a proto musí při transformaci a při podpoře účasti žen na trhu práce zásadní roli hrát placené studijní volno spolu se zavedením kratšího pracovního týdne.

Úspěch ekologické a digitální transformace bude do značné míry záviset na existujících politikách. Přejít na zelenou ekonomiku je proto kromě zjevného pozitivního dopadu na životní prostředí velkou příležitostí ke zlepšení pracovních norem prostřednictvím sociálních dohod mezi sociálními partnery pro účely spravedlivé transformace. Zkušenosti naznačují, že vyjednané výsledky mohou být vyváženější a udržitelnější a že propůjčení účinného hlasu těm, kterých se to přímo týká, přispívá k lepší tvorbě pracovních míst.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

Udržitelnost z hlediska spravedlivé transformace musí být realizována v rámci průřezového přístupu zahrnujícího environmentální, ekonomickou a sociální udržitelnost a zásady evropského pilíře sociálních práv. V celém tomto procesu musí zůstat prioritou ochrana právního státu a základních práv.

- Aby byla opatření Zelené dohody úspěšná, musí je podporovat občané EU. Zelená dohoda musí podporovat zejména občany, kteří budou změnami (jako je restrukturalizace průmyslu, regionální ekonomiky závislé na uhlí atd.) nejvíce postiženi:
 - ◆ změna kvalifikace a prohlubování dovedností zaměstnanců,
 - ◆ kvalitní pracovní místa nabízená jako alternativa,
 - ◆ sociální ochrana všech zaměstnanců zapojených do procesu,
 - ◆ hlas zaměstnanců, informování zaměstnanců, projednávání s nimi a jejich účast; zaměstnanci musí být nedílnou součástí transformace vedené v rámci sociálního dialogu.
 - Kolektivní vyjednávání usnadňuje přizpůsobení organizací, zaměstnanosti a pracovních podmínek dopadům změny klimatu, přičemž umožňuje posoudit a prezentovat investiční náklady podniků s cílem ochránit je a přizpůsobit je požadavkům spravedlivé a udržitelné hospodářské soutěže.
 - Ustanovení o sociální odpovědnosti zahrnutá do kolektivních smluv musí doplnit zelené veřejné zakázky, které spadají do rámce sociální odpovědnosti.
 - Vedle jiných opatření i vypracování koncepce určených zaměstnanců působících jako zástupci pro environmentální transformaci nebo kontaktních míst pro záležitosti související s environmentální a ekologickou transformací pracoviště.
 - Vybízet podniky k vytváření plánů a strategií dekarbonizace v úzké spolupráci s odbory a zástupci zaměstnanců.
- Je třeba vytvořit nový rámec pro investice, který umožní členským státům a soukromým subjektům, aby směřovaly peníze do udržitelné budoucnosti. Rádi bychom znovu zdůraznili potřebu zvýšit ambice evropského

investičního plánu Zelené dohody pro Evropu, který musí doplnit masivní plány veřejných investic na podporu cílů Zelené dohody pro Evropu.

- Hluboká a komplexní reforma trhu s elektřinou: současná krize ukázala, že současná podoba trhu neposkytuje užitečné mechanismy pro zvládnutí extrémních výkyvů počasí, může poměrně snadno podporovat neočekávané zisky a nebere na vědomí současné potřeby dekarbonizace a ochrany spotřebitelů.
- Sledování provádění Fondu pro spravedlivou transformaci a Sociálního klimatického fondu, které zajišťují solidaritu a konvergenci v Evropě. Velikost těchto fondů by se měla zvýšit, aby se zajistilo odpovídající financování všech území, která čelí socioekonomickým problémům vyplývajícím z procesu dekarbonizace, a také podpora pracovníků a poskytování odpovídajících opatření v oblasti sociální ochrany, změny kvalifikace, kvalitních pracovních míst a zapojení zaměstnanců.
- Potřebujeme evropskou směrnici o spravedlivé transformaci, v níž bude kladen důraz na předvídaní a zvládnutí změn a jejímiž hlavními zásadami budou sociální dialog a kolektivní vyjednávání. Sociální rozměr / iniciativy zaměřené na řešení problémů spojených se Zelenou dohodou pro Evropu zůstávají ve srovnání s ostatními právně závaznými iniciativami „Fit for 55“ rozptýlené a nedostatečně rozvinuté.
- Mechanismus spravedlivé transformace a Sociální klimatický fond s omezeným rozsahem a účelem a nezávazné doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu nenabízí komplexní politickou platformu, kterou EU potřebuje k řešení dopadů transformace na dotčené pracovníky, regiony a zranitelné osoby.
- Poskytnout ukazatele pro kontrolu toho, jak jsou vynakládány peníze na obnovu a veřejné prostředky. Sankce vůči zemím, které nevyakládají prostředky v souladu s evropskými sociálními a environmentálními prioritami.
- Regionální nerovnováha (zejména u regionů EU závislých na uhlí)
 - ◆ Speciální plány na podporu oživení pro uhelné regiony.
 - ◆ Plány na podporu oživení pro regiony, které byly krizí zvláště postiženy.
 - ◆ Úloha regionálních a místních orgánů v Zelené dohodě pro Evropu.
- V případě obchodních dohod musí Zelená dohoda zaujmout klíčovou úlohu, zejména pokud jde o ustanovení o Pařížské dohodě a dodržování lidských práv, a zajistit, aby byly dohody nástrojem udržitelnosti.
- Zajistit odpovídající podporu zranitelných skupin a oblastí přímo postižených změnou klimatu a ztrátou biologické rozmanitosti pomocí včasné prevence, přizpůsobování a mechanismů finanční pomoci. Zaměřit se na rychlé služby ozdravení pro lidi a oblasti již zasažené lesními požáry, povodněmi a dalšími přírodními katastrofami a zintenzivnit mezinárodní úsilí o obnovu přírody.

DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE

Digitální prostředí rychle mění základy práce a nutí nás čelit zásadním otázkám o budoucnosti práce ve stále digitálnějším a automatizovanějším světě.

V rámci tohoto paradigmatu se evropští pracovníci stávají ústředními aktéry při utváření trajektorie digitální transformace.

Ačkoli digitalizace nepochybně přinesla ekonomické a sociální výhody pro zaměstnance, jako je větší flexibilita, autonomie a příležitosti pro dosažení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, vytvořila také nežádoucí pracovní kulturu, kdy by pracovníci měli být neustále k dispozici a připojeni kvůli požadavkům souvisejícím s prací, a otevřela cestu k většímu dohledu nad pracovníky. Tyto škodlivé důsledky pro zaměstnance je třeba řešit.

Jednou z nových forem práce, které vznikly v důsledku digitální transformace a která v Evropě zažívá rychlý růst, je práce prostřednictvím platform. Ta bohužel často vede k nízkým a nepředvídatelným příjmům a postrádá stejnou úroveň ochrany a práv, jakou má tradiční zaměstnání.

Pracovníci platform často pracují v izolaci a čelí omezeným možnostem přímo vyjádřit své obavy, přičemž nástroje pro správu algoritmů tyto problémy ještě zhoršují.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Ochrana pracovních míst a pracovních podmínek.
- Provést ambiciózní směrnici o práci prostřednictvím platform, zakázat smlouvy na nulový počet hodin a falešnou samostatnou výdělečnou činnost ve všech odvětvích a bojovat proti všem typům nejistého zaměstnání. Pracovníci platform a nové formy práce potřebují zejména aktualizovaný rámec, který se na ně bude vztahovat, zejména s ohledem na mladé a migrující pracovníky, kteří tvoří většinu pracovní síly na platformách. Směrnice musí být rozšířena na všechny pracovníky, pokud jde o praktiky správy algoritmů. Žádné rozhodnutí ovlivňující život pracovníků a jejich podmínky by nemělo být přijímáno pouze strojem. Musí být uplatňován přístup „člověk ve velení“ (human in command).

- ◆ Naléhavě potřebujeme aktivní politiky trhu práce, zaměřené zejména na prohlubování dovedností a změnu kvalifikace zaměstnanců a na celoživotní vzdělávání během placené pracovní doby.
- ◆ Celoživotní učení.
- ◆ Zvyšování digitální gramotnosti zranitelných skupin.
- ◆ Zpřístupnění digitalizace všem bez ohledu na věk, pohlaví, socioekonomický status a zdravotní postižení.
- ◆ Zajištění větší účasti žen na vzdělávání v oblasti digitálních technologií.
- ◆ Zajištění dostupnosti digitálních veřejných služeb a produktů.
- ◆ Rovný přístup k internetu pro všechny jako základní právo.
- ◆ Odstraňování digitální propasti podporou inkluzivního přístupu k digitálním dovednostem a vzdělávání.
- ◆ Boj proti dezinformacím.
- ◆ Větší bezpečnost na internetu.
- ◆ Ochrana soukromí a osobních údajů.
- ◆ Ochrana dětí a mladých lidí v souvislosti s brzkým vystavením návykovým algoritmům, které představují zařízení, jako jsou chytré telefony.

UMĚLÁ INTELIGENCE – PODPORA PŘÍLEŽITOSTÍ A SOUČASNĚ PREVENCE A ŘÍZENÍ RIZIK

Umělá inteligence (UI) otevírá velké příležitosti, ale pokrok v tomto odvětví postupuje bleskovou rychlostí a existuje riziko, že nás inovace přemůže. Využívání

umělé inteligence musí být regulováno, aby byl zajištěn přístup „člověk ve velení“. Je třeba urychleně řešit absenci sociálního dialogu, protože zaměstnanci musí mít náležitě nástroje, aby dokázali těmto výzvám čelit a udrželi se na trhu práce. Některá pracovní místa zaniknou a většina z nich projde transformací. Tento vývoj bude vyžadovat nové dovednosti a odbornou přípravu.

UI také představuje hrozbu pro lidi, kteří čelí digitální chudobě (nízký příjem, nedostatečné digitální dovednosti, zdravotní postižení atd.). Myšlenka nikoho neopomíjet by se měla rozšířit i na využití UI v digitálních službách.

Dalším důležitým aspektem je etika: aby nedocházelo k manipulaci s našimi demokratickými systémy, ale také aby byla zachována transparentnost, spravedlnost a ochrana jednotlivce za všech sociálních a ekonomických okolností, musí být používání UI transparentní a regulované.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Průřezové provádění zásady smysluplné lidské kontroly, která zajistí, že konečné rozhodnutí musí vždy učinit člověk a že každou akci generovanou UI může člověk kontrolovat.
- Zákaz UI pro biometrický dohled, rozpoznávání emocí, prediktivní policejní práci, pro zpřístupnění obsahu UI při tvorbě textů a pro správnou definici rizik.
- Zvláštní směrnice o používání UI při práci, která upraví používání UI na pracovišti a zaručí roli sociálních partnerů („používání UI musí probíhat za účasti zaměstnanců“); musí zaručit systémy UI, nad nimiž si člověk ponechá kontrolu a které jsou v souladu s pracovními právy a řádným používáním osobních údajů. Při vývoji a zavádění systémů UI musí být klíčovými subjekty odbory a zástupci zaměstnanců.
 - ♦ Tato směrnice musí zajistit, aby byli zaměstnanci informováni a konzultováni před zavedením digitálních technologií, které mají dopad na pracovní podmínky (například když jsou celé procesy řízeny UI, aniž by byly zohledněny potřeby lidí, kteří se těchto procesů účastní).
- Nesmí být narušeny sociální normy: pokud UI nahrazuje lidskou práci, nemělo by výsledkem být propouštění, ale sociální pokrok v podobě zkrácení pracovní doby a lepší rovnováhy mezi prací a životem.
- Podporovat dialog mezi zaměstnavateli, odbory a vzdělávacím systémem s cílem zajistit potřebné dovednosti pro transformaci pracovních míst.
- Struktura systému sociálního zabezpečení, která zohledňuje nepravidelnou a atypickou pracovní dobu a nejistotu pracovních míst.
- Důchodový systém přizpůsobený flexibilitě, kterou si vynucují nové technologie, jako je umělá inteligence.

- Přizpůsobení systémů bezpečnosti a ochrany zdraví kontextu a pracovnímu prostředí.
- Právní předpisy týkající se UI musí rovněž zaručit nezávislý audit jakéhokoliv využívání UI pro hodnocení a/nebo nábor zaměstnanců, výslovně zahrnující nediskriminaci a ochranu práv pracovníků. Nezávislé mechanismy přezkumu a podávání stížností musí zajistit dodržování konkrétních požadavků na pracovišti.
- Zaručit rovná práva na přístup k digitálním službám v systémech, které využívají UI.
- Prosazovat spravedlivé a etické sdílení výhod UI prostřednictvím regulace a veřejných politik.
- Zaručit transparentnost jakéhokoli využití UI a jejich algoritmů v jakémkoli procesu.

MIGRACE

Jsme svědky masivních migračních toků v důsledku katastrofální ekonomické, sociální a politické situace v mnoha zemích, což se v budoucnu pravděpodobně nezlepší. To vede k masivnímu přílivu migrantů do některých hraničních zemí EU, jako je Itálie, Řecko a Španělsko, v nichž je vysoký tlak na zdroje a nízká úroveň přijímacích zařízení. Některé země EU navíc nejsou ochotné sdílet odpovědnost za péči o migranty – chybí solidarita vůči migrantům, ale i solidarita mezi členskými státy EU.

Pokud jde o záchrané mise ve Středozemním moři, chybí mechanismy spolupráce mezi členskými státy při řízení záchraných akcí prováděných soukromými plavidly a při zavádění účinných pátracích a záchraných systémů v evropských mořích. Neochota vlád vpouštět do přístavů lodě s migranty navíc představuje velkou humanitární výzvu. Je také třeba vzít v úvahu a řešit sítě převaděčů a obchodníků s lidmi, aby se vytvořily bezpečné, legální a realistické cesty pro přistěhovalce.

Přistěhovalectví je v konečném důsledku hlavní hnací silou hospodářského růstu a potenciálně i udržitelného rozvoje. V souvislosti s demografickým poklesem v Evropě a potřebou omladit populaci v produktivním věku je přistěhovalectví nezbytné. Řádná integrace a začlenění všech migrantů, včetně žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů bez dokladů, do společnosti a na trh práce jsou proto důležitými prioritami skupiny Zaměstnanci.

Krajně pravicové euroskeptické strany, které udělaly z přistěhovalectví hlavní bod svých volebních programů, se těší stále větší podpoře v celé EU, přičemž vedou kampaně nejen proti EU, ale také proti demokracii a lidským právům. Otázku migrace proto nelze ignorovat. Vyžaduje řešení založená na dodržování lidských práv a hodnotě lidského života, aby byla zajištěna co nejúčinnější azylová politika a možnost, aby lidé prchající před válkou a pronásledováním našli bezpečné útočiště a bezpečné a legální cesty do Evropy. Tato opatření musí být spojena s podporou členských států na hranicích EU a účinnými mechanismy spolupráce v souladu se zásadou solidarity spolu s dlouhodobým plánem na zajištění stability, demokracie a prosperity v sousedních zemích EU i v zemích vzdálenějších.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Je třeba vytvořit společný evropský rámcový systém pro legální migraci a azyl, který bude povinný, bezpečný a účinný a zajistí, že všechny členské státy budou dodržovat mezinárodní právo v oblasti lidských práv. Veřejné služby zabývající se azylem zejména v hraničních členských státech EU by měly být dostatečně personálně obsazeny a vyškoleny a měly by se rovněž zlepšit jejich mechanismy odpovědnosti.
- Otázkou migrace se zabývala i Konference o budoucnosti Evropy, která zdůraznila potřebu bojovat proti obchodování s lidmi, zlepšit přístup migrantů na trh práce, pracovat v zemích původu na řešení příčin masové migrace, zavést opatření k zajištění bezpečnosti migrantů, přezkoumat dublinské dohody o azylu a první zemi a celkově přistupovat k migraci a azylu z humanitárního hlediska.

- Integrace migrantů musí být vnímána jako přínos pro společnost: Chápání integrace jako obousměrného procesu, který ovlivňuje a zahrnuje jak hostitelskou společnost, tak skupinu příchozích, přičemž hlavním faktorem integrace je důstojná práce a mechanismem začlenění jsou rovná práva.
- Pokud jde o azyl, je třeba řešit svévolné vykládání azylových kritérií, nezákonné zadržování na hranicích a nucené navracení i do států, kde uprchlíkům hrozí vážná újma nebo pronásledování.
- Je třeba zavést účinné pátrací a záchrané systémy v evropských mořích s mechanismy spolupráce mezi členskými státy při řízení záchraných akcí prováděných soukromými plavidly.
- Dokončit přijetí paktu o migraci a azylu v zájmu spravedlivého, bezpečného, udržitelného a předvídatelného přístupu k azylu a migraci založeného na ochraně individuálního práva na azyl, který zajistí ochranu práv osob, vysoké standardy ochrany a solidaritu mezi členskými státy, zejména v podobě relokace. Budeme sledovat jeho provádění na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU.
- Upozorňovat na potřebu řešit migraci související se změnou klimatu.
- Prosazovat rozsáhlé veřejné informační kampaně založené na empirických důkazech, které by vysvětlily základní důvody přistěhovalectví a vyvrátily rozšířené mylné představy.
- Cílená opatření, která plně zohlední genderový rozměr migrace a zranitelné postavení nezletilých osob a dětí bez doprovodu.

PRÁVNÍ STÁT A ZÁKLADNÍ PRÁVA

Demokracie netkví jen ve vůli většiny, ale také v respektu k menšinám a politickým rozdílům a ve skutečnosti, že na všechny se vztahuje právní stát a jsou chráněni základními právy.

To stále více napadají krajně pravicová hnutí, která zpochybňují univerzálnost lidských práv, dělbu moci ve státě nebo nezávislost novinářů a občanské společnosti a sociálních partnerů, a to jsou jen některé problémy.

Ochrana základních práv a právního státu je základním kamenem budování EU a demokracie obecně, neboť jsou základem fungující demokratické společnosti. Jednou z hlavních hrozeb jsou dezinformace, v jejichž důsledku se daří extremistickým pravicovým stranám, které šíří fámy a falešné zprávy rychlostí, již nelze účinně čelit, a volebně z nich profitují.

Zásadní je boj proti současné i budoucí diskriminaci (předvídaní nových výzev, které přinášejí změny, jako je rozvoj umělé inteligence). Budování lidských práv může obstát pouze tehdy, budou-li respektována práva každého jednotlivce.

KLÍČOVÉ NÁVRHY:

- Podporovat demokracii, právní stát a základní práva, včetně sociálních a hospodářských práv, a podporovat organizovanou občanskou společnost v jejím boji proti diskriminaci a dezinformacím.
- Zajistit funkční občanský a právní rámec pro nezávislost občanské společnosti, pro svobodné a nezávislé odbory a sdružení podniků.
- Analyzovat a odhalovat dezinformace, z nichž vycházejí krajně pravicové narativy, zejména pokud tvrdí, že chrání

pracovníky a hájí demokratické zájmy.

- Monitorovat sociální práva, včetně práva na stávku a kolektivní vyjednávání, a prosazovat jejich uplatňování a dodržování v celé EU. Rozšířit tyto požadavky prostřednictvím podmíněnosti veřejných zakázek jako doložky v obchodních dohodách a prostřednictvím mechanismů náležité péče.
- Bojovat proti populismu a extremismu, se zvláštním zaměřením na boj proti genderově podmíněnému násilí a rasismu.

GLOBÁLNÍ AGENDA ZALOŽENÁ NA SOLIDARITĚ, ROVNOSTI A ZAČLENĚNÍ

V důsledku krizí, jichž jsme byli v posledních letech svědky, vyšla najevo nejednotnost Evropy: zatímco v případě reakce na pandemii šlo navzdory prvním pomalým krokům do značné míry o společné úsilí (v otázkách, jako je nákup dávek vakcín) a v případě Ukrajiny si EU zachovala jednotný postoj, současná válka v Gaze vnější politiku EU opět zcela rozdělila.

Je to jasné varování, že situace, v nichž je EU schopna vystupovat na mezinárodní scéně jednotně, jsou omezené. Je však třeba přijít s dostatkem nástrojů, aby měl tento jednotný hlas pokud možno velkou váhu. Stále dochází k ústupu demokracie v EU i v jejím sousedství, nyní v důsledku války před branami EU a největší krize na Blízkém východě za poslední desetiletí. Životní podmínky v celé EU se v mnoha případech zhoršují a kvůli nedostatku pšenice a dalších zemědělských produktů v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajině hrozí tvrdý nárůst cen pro evropské spotřebitele a riziko hladomoru v chudších zemích. To může dále destabilizovat sousední země zmítané geopolitickými konflikty, občanskými nepokoji a často i politickou autokracií a náboženským extremismem.

Potřebujeme spravedlivé obchodní dohody, které pomohou při vytváření důstojných pracovních míst a ochraně základních a lidských práv, včetně práv zaměstnanců a odborů. Měly by zahrnovat ochranu životního prostředí a biologické rozmanitosti a soulad s Pařížskou dohodou o změně klimatu; zajistit kvalitní veřejné služby a posílit průmyslovou základnu Evropy. Na současnou vlnu sílícího protekcionismu musíme reagovat spravedlivým obchodem a lepšími sociálními podmínkami, a to nejen v rámci EU, abychom zajistili, že vzájemná závislost nebude znamenat slabost, a zároveň se chopit příležitosti, kterou představují výzvy na trhu s energií, a vytvořit fungující trh s elektřinou, který bude chránit spotřebitele, podporovat obnovitelné zdroje energie a poskytovat dostupné ceny.

Solidarita znamená, že všechny členské státy musí sdílet odpovědnost a že členské státy s vnějšími hranicemi by neměly nést břemeno samy.

- Proto by měl být zaveden nový mechanismus pro určení členského státu odpovědného za vyřízení žádosti o azyl, který by byl více založen na zásadě solidarity; v této souvislosti by členské státy neměly mít možnost schovávat se za systém sponzorování návratů.

V případě pracovní migrace jsou zapotřebí realistické, legální a bezpečné cesty (po vzoru směrnice o modré kartě, která byla rovněž navržena na Konferenci o budoucnosti Evropy), aby bylo možné řešit silný nesoulad mezi poptávkou a nabídkou kvalifikované pracovní síly a demografický pokles v Evropě a udržet růst, produktivitu a inovace.

- Spolupráce v oblasti legální migrace se zeměmi původu a tranzitu.
 - ♦ Potřeba zintenzivnit integrační snahy zaměřené na dlouhodobé potřeby přistěhovaleckých komunit. Zaměstnanost a integrace na trhu práce jsou klíčem k úspěšnému začlenění, stejně jako zapojení sociálních partnerů do tohoto procesu, rovněž jako hráz proti

vykořisťování migrantů.

- Správné integrační politiky s výměnou osvědčených postupů mezi místními aktéry, neboť integrace probíhá na místní úrovni – spolupráce EHSV s partnery v rámci Evropského partnerství pro integraci.
- Politika informování veřejnosti o výhodách migrace s cílem bojovat proti nenávisti a xenofobii vůči žadatelům o azyl, uprchlíkům a migrantům obecně.

Nejhorší postupy je třeba postihovat: Členské státy a jejich specializované orgány se musí vyrovnat s případy zneužívání a vykořisťování.

Globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci je užitečným rámcem pro zkoumání mechanismů řízení mezinárodní migrace, který zahrnuje země původu, tranzitu a cílové země a klade důraz na dodržování lidských práv a důstojné práce.

Spolupráce v boji proti strukturálním příčinám nucené migrace mezi vládami a sociálními partnery v EU a třetích zemích, zejména ve Středomoří, východním sousedství a subsaharských zemích. Podpořit spolupráci (politickou a hospodářskou) se zeměmi původu s cílem posílit národní hospodářství, poskytovat pomoc v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, státní správy atd.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Musíme prosazovat globální agendu založenou na multilaterálním přístupu a na multilaterálních institucích, nikoli protekcionismus a unilateralismus, přičemž je třeba respektovat a podporovat lidská práva a usilovat o mír a bezpečnost ve světě. Musíme nadále podporovat nastolení míru na Ukrajině: Rusko musí stáhnout své útočné síly.
- Je třeba posílit politiku sousedství, konkrétně začleněním celého západního Balkánu a Ukrajiny do euroatlantických struktur; to musí zahrnovat také podporu suverenity a reforem prostřednictvím podpory zemím při řešení bezpečnostních problémů a hledání řešení probíhajících konfliktů, jako je tomu v případě Ukrajiny.
- Pomáhat mobilizovat nejbohatší země, aby pomohly těm nejchudším vyrovnat se se současnými krizemi.
- Koncem roku 2023 přijala Evropská komise balíček týkající se rozšíření 2023, který obsahuje podrobné hodnocení současného stavu a pokroku, jehož na cestě k přistoupení k EU dosáhly Albánie, Bosna a Hercegovina, Kosovo, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko a poprvé také Ukrajina, Moldavská republika a Gruzie. Vzhledem k tomu, jak tato nová vlna rozšíření nabyla na síle, je naléhavější než kdy jindy zdůraznit potřebu reformy smlouvy, aby se změnilý rozhodovací struktury EU a zabránilo se současným patovým situacím, které by se s větším počtem členských států jen prohloubily. To by

mělo zajistit objektivnější a transparentnější přístupový mechanismus a vrátit EU hlavní nástroj pro vedení zahraniční politiky ve svém sousedství.

- Vzhledem k tomu, že země procesu rozšíření čelí řadě výzev v oblasti právního státu, včetně nezávislosti soudů, boje proti korupci a organizované trestné činnosti a svobody sdělovacích prostředků, jakož i hospodářského rozvoje, ochrany životního prostředí a sociální soudržnosti, mohou organizace občanské společnosti, a zejména odbory, k řešení těchto problémů významně přispět. Transparentní, odpovědné a kompetentní organizace občanské společnosti jsou nezbytnými partnery při dosahování dlouhodobých společenských změn vedoucích k plnému členství v EU. Podpora EU určená občanské společnosti v těchto zemích musí pokračovat.

- Během procesu rozšiřování musí EU zajistit, aby kandidátské země před vstupem splňovaly všechny požadované sociální normy, byly stabilními demokraciemi, respektovaly právní stát, lidská práva a menšiny. Musí také ratifikovat základní úmluvy MOP, zejména úmluvy o svobodě sdružování, o právu na kolektivní vyjednávání a právu na stejnou odměnu.

OBCHOD – VÝZVY SPOJENÉ S BUDOUCÍMI OBCHODNÍMI DOHODAMI

- Prosazování pracovněprávních ustanovení v obchodních dohodách a zároveň zajištění sankcí za porušování pracovních práv.

- Požadavky na náležitou péči pro investory.

- Uplatňovat Zelenou dohodu ve všech obchodních dohodách.

- Posilovat dialog s občanskou společností.

- Reformovat světové organizace, jako je OSN a WTO, aby byly účinnější a přizpůsobily se nové realitě.

- Potřeba uzavřít smlouvu OSN o podnikání a lidských právech a vypracovat úmluvu MOP o důstojné práci v globálních dodavatelských řetězcích.

- Začlenění dodržování pracovních norem do všech politik a budoucích mnohostranných obchodních dohod a iniciativ.

VZTAHY MEZI EU A SPOJENÝM KRÁLOVSTVÍM

- Prosazování ustanovení o zákazu snížení úrovně právní ochrany do celého sociálního acquis EU a všech dalších ustanovení práva EU, která mají vliv na pracovní podmínky.

- Požadavek, aby Spojené království drželo krok s budoucím zlepšováním sociálních a pracovních norem EU.

- Účinné provádění ustanovení dohody o obchodu a spolupráci o rovných podmínkách, aby se zabránilo zaostávání Spojeného království za budoucím zlepšováním sociálních a pracovních norem EU.

- Uplatňování zásady pracoviště. Musí být zaručena stejná mzda za stejnou práci na stejném místě.

- Spojené království by mělo zaručit, že žádná stávající práva nebudou nyní ani v budoucnu změněna nebo oslabena.

- Zapojení odborů do obchodních jednání a do monitorování dohody.

- Posílit úlohu interní poradní skupiny při prosazování a monitorování postupů dohody podáváním stížností.

- Potřeba rovných podmínek zejména v oblasti sociálních norem a ochrany práv zaměstnanců, jakož i v oblasti zásad ochrany životního prostředí.

- Veřejné služby by měly být v každé obchodní dohodě chráněny před privatizací. Zaměstnanci by nepodpořili další liberalizaci veřejných služeb prostřednictvím této dohody.

- Záruka finanční podpory v odvětví rybolovu a souvisejících odvětvích, která by zajistila zachování pracovních míst nebo možností alternativního zaměstnání.

- Ochrana míru v Severním Irsku a zabránění jeho narušení by mělo být základem Velkopáteční dohody.

- I když se snažíme vyhnout jakémukoli zasahování do svrchovaného rozhodování Spojeného království, jsme odhodláni nadále usilovat o maximální spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím a o posílení vazeb napříč celým spektrem občanské společnosti.

VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ

- Navázat dialog s občanskou společností v Bělorusku a poskytovat podporu a spolupráci v procesu demokratizace.

- Podporovat Ukrajinu v jejím úsilí o dosažení míru, zajistit stabilní začlenění do EU a podporovat její formální kroky, jakmile se Rusko stáhne z Ukrajiny, společně s ostatními kandidátskými zeměmi.

RUSKO

- Poskytovat podporu svobodné občanské společnosti a odborům v této zemi.

- Podporovat právní stát a ochranu lidských práv.

- Revidovat a aktualizovat stávající sankce tak, aby je Rusko nemohlo obcházet, a maximálně snížit závislost na ruských zdrojích.

- Vyvinout monitorovací nástroje k řešení aktivních dezinformačních kampaní, kybernetických válek a dalších forem agrese ze strany Ruska vůči členským státům EU.

- Zřízení zvláštního mezinárodního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině.

- Vypracovat právní rámec EU pro označování států podporujících terorismus a států, které používají prostředky terorismu.

- Přerušování spolupráce s ruskými společnostmi a organizacemi, které podporují Putinovu politiku.

AFRIKA

- Dlouhodobé investice do infrastruktury v rámci Afriky na podporu regionálních hodnotových řetězců a udržitelného místního hospodářství jsou z ekonomického hlediska smysluplné.

- Podpora afrických zemědělských a potravinářských odvětví s cílem zvýšit kvalitu pěstování plodin, snížit ztrátovost sklizní a zlepšit normy kvality.

- Podpora afrických zemí v oblasti daňové politiky, migrace, rozvoje, životního prostředí, vzdělávání, zdravotnictví a pracovních a životních podmínek.

- Posílení postavení žen v Africe.

MERCOSUR

- Potřeba vhodných mechanismů v obchodní dohodě k prosazování environmentálních a pracovních norem.

- Obavy ohledně celkových pracovních podmínek v zemích Mercosuru a možných dopadů dohody mezi

EU a Mercosurem a nedostatečné transparentnosti a neprůhlednosti, s níž jsou jednání vedena, zejména v zemích Mercosuru.

- Potřeba ratifikovat různé základní úmluvy MOP v regionu.

ČÍNA

- Celkové zlepšení komplexní dohody o investicích (ratifikace úmluv MOP, chybějící doložka o lidských právech v dohodě a ochrana menšin a další).

- Reflexe ohledně vlivu Číny v Africe a Latinské Americe.

INTERNÍ PORADNÍ SKUPINY

- Posílit úlohu a dopad interních poradních skupin.

- Společné priority pro větší soudržnost všech interních poradních skupin.

- Lepší spolupráce mezi EKOS a EHSV.

- Lepší vnitřní organizace a komunikace v rámci interních poradních skupin.

MEZINÁRODNÍ KONFLIKTY

- Hájit lidská práva a význam mnohostranného dialogu a mírového řešení konfliktů, které vznikají nebo se v průběhu času zakořenily a k nimž neexistuje jednotný postoj EU ani není vždy v dohledu zřejmé a životaschopné řešení, a to při plném uplatňování předpisů OSN a dodržování mezinárodního práva.

- Použít usnesení OSN jako vodítko a využít různé nástroje, které má EU k dispozici v rámci jednotného trhu a rozvojové pomoci, aby v souladu se základními lidskými právy, respektováním důstojných pracovních podmínek a demokratických svobod podněcovala k určitým opatřením na těchto regionech či jim bránila.

LEPŠÍ TVORBA POLITIK A STRATEGICKÝ VÝHLED

Cílem strategického výhledu je předjímat další vývoj. Zaměřuje se na určení více možných scénářů pro budoucnost, přípravu na ně a předložení vize budoucnosti, která se co nejvíce blíží individuálním a kolektivním očekáváním občanů.

Při přípravě strategického výhledu, který představuje strukturované zkoumání alternativních scénářů budoucnosti, jde spíše o utváření budoucnosti než o její předpovídání.

Jde o výzvu k akci. Jeho cílem je koordinovat sledované politiky a zasadit je do souvislostí, a vyhnout se tak uzavřenému myšlení a roztříštěnosti jednání, přičemž se rozumí, že výhled je pomůckou pro rozhodování a že by ho neměl nahrazovat.

Komise v nedávné době poprvé zveřejnila sdělení, v němž navrhuje začlenit strategický výhled do politického cyklu Evropské unie.

KLÍČOVÉ NÁVRHY

- Pro skupinu Zaměstnanci je to první pozitivní krok, který je však třeba v některých bodech vyjasnit:
- Pro tento první úkol si Komise vybrala téma odolnosti, které analyzovala z pohledu čtyř dimenzí: „sociální a ekonomické“, „geopolitické“, „ekologické“ a „digitální“, přičemž u každé z nich určila silné a slabé stránky. Zvláštní pozornost je nutné věnovat:
 - ♦ tomu, kdo a jak vybírá základní scénář (scénáře),
 - ♦ jaké budou součástí celého cyklu výhledu,
 - ♦ konkrétní vazbě mezi výhledem a programem zlepšování právní úpravy, který by měl být zaměřen na zlepšení kvality právních předpisů, a nikoliv na deregulaci,
 - ♦ propojení mezi výhledem a evropským systémem hodnocení dopadů.

Příprava strategického výhledu musí představovat otevřený a pluralitní proces, přičemž do každé jeho fáze a do definování referenčních scénářů musí být soustavně zapojena organizovaná občanská společnost, a zejména EHSV.

EHSV je prostřednictvím svých stanovisek schopen odhalovat systémová rizika a varovat před nimi, jak již učinil například v souvislosti s dopadem úsporných opatření na politiky v oblasti veřejného zdraví, s vlivem nejistoty zaměstnání na příjmy a chudobu, s dodávkami a poskytováním vzácných zemin atd.

Výhled je důležitým nástrojem pro určování nových sociálních, ekonomických a environmentálních možností s cílem oživit model sociálně tržního hospodářství. Je skutečně naléhavé a nezbytné zásadně změnit současný způsob fungování Evropské unie, který se vyznačuje protežováním hospodářské soutěže před hospodářským, ekologickým a sociálním rozměrem.

Skupina Zaměstnanci vítá, že Evropská komise ve svém sdělení uznává, že „hospodářský růst není cílem sám o sobě“, a odkazuje na snahu o zajištění prosperity, kterou nelze měřit jen HDP. Je skutečně důležité vytvořit nové ukazatele prosperity, které budou začleněny do cyklu přípravy strategického výhledu a do tvorby a řízení evropských veřejných politik. Referenční scénář strategického výhledu by měl být zaměřen na zajištění prosperity evropských obyvatel prostřednictvím spravedlivé sociálně-ekologické transformace, při níž bude náležitá pozornost věnována otázkám veřejného zdraví.

